

U 8/2010 vp

Valtioneuvoston kirjelmä Eduskunnalle Euroopan unionin sekä Islannin tasavallan ja Norjan kuningaskunnan välillä Euroopan unionin jäsenvaltioiden sekä Islannin ja Norjan välisestä luovutusmenettelystä tehdyn sopimuksen hyväksymisestä neuvostossa

Perustuslain 96 §:n 2 momentin mukaisesti lähetetään Eduskunnalle komission ehdotus neuvoston päätökseksi hyväksyä Euroopan unionin sekä Islannin tasavallan ja Norjan

kuningaskunnan välinen sopimus Euroopan unionin jäsenvaltioiden sekä Islannin ja Norjan välisestä luovutusmenettelystä sekä ehdotuksesta laadittu muistio.

Helsingissä 25 päivänä maaliskuuta 2010

Oikeusministeri *Tuija Brax*

Lainsäädäntöneuvos Sanna Mikkola

OIKEUSMINISTERIÖ

MUISTIO
3.3.2010

EU/2009/1634

EUROOPAN UNIONIN SEKÄ ISLANNIN TASAVALLAN JA NORJAN KUNINGASKUNNAN VÄLILLÄ EUROOPAN UNIONIN JÄSENVALTIOIDEN SEKÄ ISLANNIN JA NORJAN VÄLISESTÄ LUOVUTTAMISMENETTELYSTÄ TEHDYN SOPIMUKSEN HYVÄKSYMINEN NEUVOSTOSSA

1 Yleistä

Euroopan unioni sekä Islannin tasavalta ja Norjan kuningaskunta allekirjoittivat 28. päivänä kesäkuuta 2006 sopimuksen Euroopan Unionin jäsenvaltioiden sekä Islannin ja Norjan välisestä luovuttamismenettelystä, jäljempänä sopimus, (EUVL L 292, 21.10.2006, s. 2). Sopimus valmisteltiin ja allekirjoitettiin Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (jäljempänä SEU) 24 ja 38 artiklan perusteella.

Sopimuksen allekirjoittamisvaiheessa Suomi teki SEU 24 artiklan 5 kohdan mukaisen ilmoituksen, jonka mukaan sopimus ei sido sitä, ennen kuin se on saattanut päätökseen valtiosääntönsä edellyttämät menettelyt sopimuksen hyväksymisestä. Hallituksen esitystä sopimuksen hyväksymisestä ja lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta lailla ei annettu ennen Lissabonin sopimuksen voimaantuloa.

Ennen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (Lissabonin sopimuksen) voimaantuloa sopimuksen voimaantulo olisi edellyttänyt, että neuvosto olisi saanut ilmoituksen ratifiointimenettelyjen loppuunsaattamisesta kaikilta SEU 24 artiklan 5 kohdan mukaisen ilmoituksen tehneiltä jäsenvaltioilta ja tämän jälkeen tehnyt erillisen päätöksen sopimuksen hyväksymisestä. Koska neuvosto ei ennen Lissabonin sopimuksen voimaantuloa ollut kaikkia kyseisiä ilmoituksia saanut, ei lopullista päätöstä sopimuksen hyväksymisestä SEU:n nojalla ole tehty.

Lissabonin sopimuksen tultua voimaan EU:n ja kolmansien maiden väliset sopimukset neuvotellaan ja hyväksytään sen 218 artiklassa määrättyjä menettelyjä noudattaen. Lissabonin sopimuksen tultua voimaan so-

pimuksen voimaantulo edellyttää, että lopullinen päätös sopimuksen hyväksymisestä tehdään Lissabonin sopimuksen määräysten mukaan. Lissabonin sopimuksen 218 artiklan 6 kohdan a alakohdan mukaan neuvosto tekee päätöksen sopimuksen lopullisesta hyväksymisestä saatuaan Euroopan parlamentin suostumuksen. Päätös sopimuksen hyväksymisestä tehdään neuvostossa määräenemmistöllä. Sopimuksen voimaantulo ei enää edellytä SEU 24 artiklan 5 kohdan mukaisen ilmoituksen tehneiden jäsenvaltioiden ratifiointimenettelyjen loppuunsaattamista. Komissio on antanut 17 päivänä joulukuuta ehdotuksen neuvoston päätökseksi koskien sopimuksen lopullista hyväksymistä (KOM(2009) 705 lopullinen). Euroopan parlamentti ei ole vielä käsitellyt neuvoston päätöstä ja sopimusta.

E-kirjeessä 175/2009 vp on selostettu tarkemmin kansallinen menettely, joka tulee sovellettavaksi tilanteessa, jossa hyväksymismenettely muuttuu Lissabonin sopimuksen voimaantulon myötä ja jossa Suomi on tehnyt SEU 24 artiklan 5 kohdan mukaisen ilmoituksen.

2 Pääasiallinen sisältö

Ehdotetun päätöksen pääasiallinen sisältö

Edellä selostetun mukaisesti Lissabonin sopimuksen tultua voimaan aloilla, joihin sovelletaan tavallista lainsäätämisyjärjestystä, neuvosto tekee sopimuksen lopullista hyväksymistä koskevan päätöksen Euroopan parlamentin hyväksynnän saatuaan.

Komission ehdotus neuvoston päätökseksi hyväksyä sopimus sisältää kolme artiklaa. Ensimmäinen artikla koskee sopimuksen lo-

pullista hyväksymistä, toinen sopimuksen 38 (1) artiklan mukaisten hyväksymisasiakirjojen vaihtamista koskevan valtuutuksen tekemistä ja kolmas voimaantuloa ja julkaisua Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Sopimuksen pääasiallinen sisältö

1 artikla. Artiklassa määritellään sopimuksen tavoite ja tarkoitus.

2 artikla. Artikla sisältää sopimuspuolen, jäsenvaltion, valtion ja kolmannen valtion sekä pidätysmääräyksen määritelmät.

3 artikla. Artikla määrittelee pidätysmääräyksen soveltamisalan. Sen 1 kohdan mukaan pidätysmääräys voidaan ensinnäkin antaa sellaisista teoista, joista määräyksen antaneen valtion lainsäädännön mukaan voi seurata vapaudenmenetyksen käsittävä rangaistus tai turvaamistoimenpide, jonka enimmäispituus on vähintään kaksitoista kuukautta. Jos pyynnön perusteena olevasta teosta on annettu rangaistustuomio tai vapaudenmenetyksen käsittävä turvaamistoimenpidettä koskeva päätös, määräys voidaan antaa sellaisista seuraamuksista, joiden pituus on vähintään neljä kuukautta. Artiklan 2 kohdan mukaan luovutuksen lisäedellytyksenä on pyynnön perusteena olevan teon kaksoisrangaistavuus. Artiklan 3 kohdan mukaan järjestäytyneen rikollisuuden yhteydessä tehtyjen tiettyjen rikosten osalta luovuttamisen edellytykseksi ei voida asettaa kaksoisrangaistavuutta. Lisäksi sopimusvaltio voi artiklan 4 kohdan mukaan tehdä ilmoituksen siitä, että kaksoisrangaistavuutta koskeva ehto jätetään soveltamatta, jos pyynnön perusteena on jokin mainitussa kohdassa luetelluista rikoksista.

4 artikla. Artikla sisältää määräyksiä perusteista, joiden nojalla pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta on ehdottomasti kieltäydyttävä. Nämä perusteet liittyvät yleiseen armahdukseen, toisessa jäsenvaltiossa samasta asiasta jo annettuun lopulliseen tuomioon ja luovutettavaksi pyydetyn ikään.

5 artikla. Artikla sisältää säännökset harinnanvaraisista kieltäytymisperusteista. Perusteet liittyvät kaksoisrangaistavuuteen, samoista asioista toisessa sopimusvaltiossa jo annettuihin päätöksiin, rikoksen vanhentumiseen, luovutettavaksi pyydetyn kansalaisuuteen tai vakinaiseen asumiseen täytäntöön-

panovaltiossa sekä pyynnön perusteena olevan teon tekopaikkaan. Artiklan mukaan valtiot voivat artiklassa luetelluissa tilanteissa joko velvoittaa täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen kieltäytymään täytäntöönpanosta tai antaa tälle mahdollisuuden kieltäytyä täytäntöönpanosta.

6 artikla. Artiklassa rajoitetaan mahdollisuutta kieltäytyä pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta sillä perusteella, että täytäntöönpanovaltio pitää rikosta poliittisena rikoksena, poliittiseen rikokseen liittyvänä rikoksena tai poliittista vaikuttamista tehtynä rikoksina.

7 artikla. Artiklassa rajoitetaan mahdollisuutta kieltäytyä pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta yksinomaan sillä perusteella, että etsitty henkilö on täytäntöönpanovaltion kansalainen.

8 artikla. Artikla sisältää määräyksiä siitä, minkälaisia ehtoja täytäntöönpaneva valtio voi asettaa pidätysmääräyksen täytäntöönpanolle. Artiklan 1 kohta koskee tilanteita, joissa pidätysmääräys on annettu sellaisen vapausrangaistuksen täytäntöönpanoa varten, josta on päätetty vastaajan poissa ollessa ja josta vastaajalle ei ole ilmoitettu. Ehdoksi luovutukselle voidaan tällöin asettaa, että pidätysmääräyksen antanut valtio antaa vakuutuksen sen takaamiseksi, että pidätysmääräyksen kohteella on mahdollisuus pyytää asian käsittelyä uudelleen pidätysmääräyksen antaneessa valtiossa ja olla läsnä tuomiota annettaessa. Artiklan 2 kohta koskee tilanteita, jossa pidätysmääräyksen perusteena olevasta rikoksesta voi seurata elinkautinen vapausrangaistus. Ehdoksi luovuttamiselle voidaan tällöin asettaa, että pyynnön esittänyt jäsenvaltio antaa vakuutuksen siitä, että tuomittua rangaistusta voidaan muuttaa tai siitä voidaan pyytää armahdusta. Jos pidätysmääräys koskee täytäntöönpanovaltion kansalaista tai siellä vakinaisesti asuvaa, luovuttamisen ehdoksi voidaan artiklan 3 kohdan mukaan asettaa, että henkilö palautetaan täytäntöönpanovaltioon suorittamaan pidätysmääräyksen antaneessa valtiossa määrätty vapaudenmenetyksen käsittävä rangaistus tai turvaamistoimenpide.

9 artikla. Artikla sisältää määräyksiä toimivaltaisista viranomaisista, niiden nimeämisestä sekä niistä ilmoittamisesta sopimuksen toisille osapuolille.

10 artikla. Artiklan määräykset koskevat sopimusvaltioiden mahdollisuutta käyttää menettelyssä keskusviranomaisia. Sopimusvaltio voi nimetä keskusviranomaisen joko toimivaltaiseksi viranomaiseksi tai toimivaltaisia viranomaisia avustavaksi viranomaiseksi.

11 artikla. Artiklan 1 kohta sisältää luettelon tiedoista, joiden tulee sisältyä pidätysmääräykseen. Sopimuksen liitteenä on lomake, jonka mukaisesti tiedot tulee pyynnössä esittää. Artiklan 2 kohta koskee pidätysmääräyksessä käytettävää kieltä. Kohdan mukaan pidätysmääräys on käännettävä täytäntöönpanovaltion viralliselle kielelle tai jollekin niistä. Sopimuspuoli voi myös ilmoittaa, että käänнос yhdellä tai useammalla muulla jonkin sopimusvaltion virallisella kielellä hyväksytään.

12 ja 13 artikla. Artiklat sisältävät määräyksiä pidätysmääräyksen toimittamisesta ja sen toimittamistavoista. Pidätysmääräys toimitetaan suoraan täytäntöönpanosta vastaavalle oikeusviranomaiselle, kun etsityn henkilön olinpaikka tunnetaan. Jos olinpaikka ei ole tiedossa, etsitystä henkilöstä voidaan artiklan mukaan tehdä Schengenin tietojärjestelmään ilmoitus tai pyytää Interpolia toimittamaan pidätysmääräyksen.

14 artikla. Artikla sisältää määräyksiä etsityn henkilön oikeuksista. Sen 1 kohta koskee velvollisuutta antaa kiinniotetulle etsitylle tietoa pidätysmääräyksestä ja sen sisällöstä sekä hänen mahdollisuudestaan antaa suostumuksensa siihen, että hänet luovutetaan määräyksen antaneelle viranomaiselle. Artiklan 2 kohta koskee etsityn henkilön oikeutta käyttää oikeudellista avustajaa ja tulkkia.

15 artikla. Artikla koskee pidätysmääräyksen perusteella kiinni otetun henkilön pitämistä säilössä täytäntöönpanovaltiossa. Säilössä pitämiseen sovelletaan täytäntöönpanovaltion kansallista lainsäädäntöä. Artikla kuitenkin edellyttää, että täytäntöönpanovaltion toimivaltainen viranomainen tekee tarpeelliseksi katsomansa toimenpiteet etsityn henkilön pakenemisen estämiseksi.

16 ja 17 artikla. 16 artikla koskee pidätetyn henkilön mahdollisuutta antaa suostumuksensa luovuttamiseen ja 17 artikla henkilön oikeutta tulla kuulluksi, mikäli hän ei anna

16 artiklan mukaisesti suostumustaan luovuttamiseen.

18 artikla. Artikla sisältää määräyksiä täytäntöönpanosta vastaavan toimivaltaisen viranomaisen velvollisuudesta tehdä henkilön luovuttamista koskevan päätöksen määräajassa, sekä toimivaltaisen viranomaisen mahdollisuudesta tarvittaessa pyytää lisätietoa pidätysmääräyksen toimittaneelta sopimusvaltiolta.

19 artikla. Artikla sisältää määräyksiä menettelystä samanaikaisten pyyntöjen tapauksessa. Kohta 1 koskee tapauksia, joissa kaksi sopimusvaltiota on antanut samaa henkilöä koskevan pidätysmääräyksen ja 3 kohta tapauksia, joissa samasta henkilöstä on tehty sekä pidätysmääräys toisesta sopimusvaltiosta että kolmannen valtion esittämä luovutuspyyntö. Ensiksi mainituissa tapauksissa täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen tekee päätöksen siitä, kumpi pidätysmääräyksistä pannaan täytäntöön, toiseksi mainituissa tapauksissa päätöksen etusijasta tekee täytäntöönpanovaltion toimivaltainen viranomainen. Molemmissa tapauksissa päätöstä tekevän viranomaisen tulisi ottaa huomioon artiklan 1 kohdassa mainitut seikat. Artiklassa on myös määräyksiä pidätysmääräyksen suhteesta Kansainvälisen rikostuomioistuinten perussäännöstä johtuviin velvoitteisiin sekä täytäntöönpanovaltion mahdollisuudesta pyytää Eurojustilta apua päätöksen tekemisessä.

20 artikla. Artikla sisältää määräyksiä pidätysmääräyksen täytäntöönpanossa noudatettavista menettelyistä ja määräajoista. Jos etsitty henkilö suostuu luovuttamiseen, päätös on tehtävä 10 päivän kuluessa suostumuksen antamisesta, muussa tapauksessa 60 päivän kuluessa henkilön kiinni ottamisesta. Joissain tapauksissa määräaikoja voidaan jatkaa 30 päivällä. Artiklassa myös velvoitetaan käsittelemään ja täytäntöönpanemaan pidätysmääräykset kiireellisesti sekä perustelemaan täytäntöönpanosta kieltäytymisen.

21 ja 22 artikla. Artiklat sisältävät määräyksiä etsityn henkilön kuulemisesta ja hänen väliaikaisesta siirtämisestä päätöstä odotettaessa. 21 artiklan mukaan täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen on joko suostuttava siihen, että etsittyä henkilöä kuullaan tai siihen, että hänet siirretään väliaikaisesti.

22 artikla sisältää tarkemmat säännökset kuumemisesta.

23 artikla. Artikla sisältää määräykset menettelystä tilanteessa, jossa etsitty henkilö nauttii täytäntöönpanovaltiossa oikeudenkäyntiin tai täytäntöönpanoon liittyvää erioikeutta tai vapautta.

24 artikla. Artikla koskee tilanteita, joissa etsitty henkilö on luovutettu täytäntöönpanovaltioon jostain muusta valtiosta kuin Euroopan unionin jäsenvaltiosta, Norjasta tai Islannista ja henkilöä suojaavat erityissäännöt, joiden nojalla hänet on luovutettu. Sopimus ei vaikuta kolmansia maita kohtaan oleviin velvoitteisiin olla luovuttamatta henkilöä. Artiklan mukaan täytäntöönpanovaltion on kuitenkin heti pyydettävä sen valtion suostumusta, josta etsitty henkilö on luovutettu, jotta hänet voidaan luovuttaa pidätysmääräyksen antaneeseen valtioon.

25 artikla. Artikla velvoittaa täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen välittömästi ilmoittamaan pidätysmääräystä koskevasta päätöksestä pidätysmääräyksen antaneelle viranomaiselle.

26 artikla. Artikla sisältää määräaikoja henkilön luovuttamiselle. Varsinaisen luovuttamisen tulee artiklan mukaan suorittaa 10 päivän kuluessa lopullisen luovuttamispäätöksen tekemisestä. Tietyissä artiklassa määrittelyissä tilanteissa luovuttamista voidaan kuitenkin lykätä.

27 artikla. Artikla sisältää määräykset luovuttamisen lykkäämisestä ja ehdollisesta luovuttamisesta.

28 artikla. Artiklan määräykset koskevat kauttakuljetusta luovuttamisen yhteydessä. Artikla sisältää määräyksiä siitä, millä edellytyksillä sopimusvaltion on sallittava etsityn henkilön kuljettaminen alueensa kautta luovuttamisen yhteydessä. Määräykset soveltuvat kauttakuljetuksiin tilanteissa, joissa henkilö luovutetaan Norjasta tai Islannista Euroopan unionin jäsenvaltioon, Euroopan unionin jäsenvaltiosta Norjaan tai Islantiin taikka kolmannesta valtiosta Euroopan Unionin jäsenvaltioon, Norjaan tai Islantiin. Artikla sisältää myös määräyksiä luvan pyytämisestä kauttakuljetukseen.

29 artikla. Artikla koskee täytäntöönpanovaltiossa säilöön otettuna vietetyn ajan vähentämistä. Artiklan mukaan pidätysmäärä-

yksen antaneen valtion tulee vähentää vapausrangaistuksen kokonaisajasta pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta johtuvan säilöönottoajan.

30 artikla. Artikla sisältää ns. erityissäännön, jonka mukaan luovutettua henkilöä ei saa ilman henkilöä luovutetun valtion suostumusta syyttää, tuomita tai muuten riistää häneltä vapautta ennen luovuttamista tehdyistä muista kuin luovuttamisen perusteena olleista rikoksista. Poikkeukset pääsääntöön ovat lueteltuina artiklan 1 ja 3 kohdassa.

31 artikla. Artikla sisältää säännöksiä edelleen luovuttamisesta. Artiklan mukaan pääsääntönä on, että henkilön edelleen luovuttamiseen tarvitaan henkilön luovuttaneen sopimusvaltion suostumus. Henkilö saadaan kuitenkin ilman luovuttaneen valtion suostumusta luovuttaa edelleen toiseen sopimusvaltioon, jos luovutettu henkilö on antanut suostumuksensa edelleen luovuttamiseen tai jos luovutettu henkilö ei ole tilaisuudesta huolimatta poistunut 45 päivän kuluessa luovuttamisen kohteena olevasta valtiosta tai on palannut kyseiseen valtioon sieltä poistuttuaan. Edelleen luovuttaminen kolmanteen valtioon edellyttää artiklan mukaan aina luovuttaneen valtion suostumusta. Artikla sisältää myös määräyksiä suostumuksen antamiseen käytettävästä menettelystä.

32 artikla. Artikla sisältää määräyksen täytäntöönpanosta vastaavan viranomaisen velvollisuudesta takavarikoida ja luovuttaa omaisuus, jota voidaan käyttää todistusaineistona tai jonka etsitty henkilö on rikoksella hankkinut. Takavarikointiin ja luovuttamiseen sovelletaan täytäntöönpanosta vastaavan valtion kansallista lainsäädäntöä. Artiklassa on myös määräyksiä omaisuuden luovuttamisen lykkäämisestä sekä kolmansien osapuolten oikeuksista mainittuun omaisuuteen.

33 artikla. Artikla sisältää määräyksiä kustannusten jaosta. Artiklan mukaan täytäntöönpanovaltio vastaa pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta alueellaan aiheutuvista kustannuksista. Muista kustannuksista vastaa pidätysmääräyksen antanut valtio.

34 artikla. Artiklassa on säännös sopimuksen suhteesta muihin säädöksiin. Artiklan 1 kohdassa luetellaan ne sopimukset, jotka sopimus korvaa. Kohdan 2 mukaan jäsenvaltiot voivat jatkaa niiden voimassaolevien kahden-

tai monenvälisten sopimusten tai järjestelyjen soveltamista, jotka yksinkertaistavat tai muuten helpottavat niiden etsittyjen henkilöiden luovuttamista, joista on annettu pidätysmääräys. Samoin edellytyksin myös uusien sopimusten tekeminen on sallittua. Sopimuspuolten on ilmoitettava toisilleen kaikista tällaisista sopimuksista.

35 artikla. Artikla sisältää siirtymäsäännöksen. Artiklan 1 kohdan mukaan ennen sopimuksen voimaantulopäivää vastaanotettuihin rikoksen johdosta tapahtuvaa luovuttamista koskeviin pyyntöihin sovelletaan edelleen rikoksen johdosta tapahtuvaa luovuttamista koskevia voimassa olevia välineitä. Artiklan 2 kohdan mukaan Norja ja Islanti ja toisaalta Euroopan unioni jonkin jäsenvaltionsa puolesta voivat ilmoittaa, että täytäntöönpanovaltiona kyseinen valtio soveltaa edelleen ennen sopimuksen voimaantuloa luovuttamista koskevaa järjestelmää sellaisiin tekoihin, jotka on tehty ennen sen ilmoittamaa päivämäärää. Päivämäärä ei voi olla myöhäisempi kuin sopimuksen voimaantulopäivä. Kyseinen ilmoitus voidaan peruuttaa milloin tahansa.

36 artikla. Artikla sisältää määräykset sopimuksen tulkintaa tai sen soveltamista koskevien riitojen ratkaisusta. Artiklan mukaan tällaisen Islannin tai Norjan ja jonkin Euroopan unionin jäsenvaltion välisen riidan osapuoli voi antaa riidan Euroopan unionin jäsenvaltioiden ja Islannin ja Norjan hallitusten edustajien kokouksen käsiteltäväksi. Riita tulisi ratkaista kuuden kuukauden kuluessa.

37 artikla. Artikla sisältää määräykset Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen asemesta suhteessa Islantiin ja Norjaan. Artiklan mukaan sopimuspuolet tarkastelevat jatkuvasti Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön kehitystä sekä Islannin ja Norjan toimivaltaisten tuomioistuinten kyseisiä määräyksiä koskevan oikeuskäytännön kehitystä.

38 artikla. Artikla sisältää sopimuksen voimaantuloa koskevat määräykset.

39 artikla. Artiklan mukaan uusien jäsenvaltioiden liittyminen Euroopan unioniin luo tämän sopimuksen mukaisesti oikeuksia ja velvollisuuksia kyseisten uusien jäsenvaltioiden sekä Islannin ja Norjan välille.

40 artikla. Artikla sisältää määräyksen sopimuksen arvioinnista. Sen mukaan sopimuksen yhteinen arviointi suoritetaan viimeistään viiden vuoden kuluttua sen voimaantulosta. Arvioinnissa käsitellään erityisesti sopimuksen käytännön täytäntöönpanoa, tulkintaa ja kehittämistä. Siinä saatetaan käsitellä myös sellaisia aiheita kuin Euroopan unionin myöhemmän kehityksen seuraukset siltä osin kuin nämä liittyvät tämän sopimuksen asiasisältöön.

41 artikla. Artiklan 1 kohdan mukaan sopimuspuolet voivat päättää sopimuksen. Jos joko Islanti tai Norja päättää sopimuksen, se pysyy voimassa EU:n ja sen valtion välillä, jonka osalta sitä ei ole päätetty. Artiklan 2 kohdan mukaan sopimuksen 1 kohdan mukainen päättymisen tulee voimaan kuuden kuukauden kuluttua siitä kun ilmoitus päättymisestä on tehty. Mainittuna ajankohtana vireillä olevat luovuttamispyyntöjen täyttämismenettelyt suoritetaan loppuun tämän sopimuksen määräysten mukaisesti.

42 artikla. Artikla sisältää sopimuksen tallettajaa ja kieliä koskevia määräyksiä.

3 Vaikutus Suomen lainsäädäntöön

Sopimuksen voimaantullessa se tulee suoraan Suomea sitovaksi ilman erillistä täytäntöönpanolainsäädäntöä.

Rikoksen johdosta tapahtuvaa luovuttamista sääntelevät Suomessa kansallinen lainsäädäntö, Euroopan unionin lainsäädäntö sekä kansainväliset sopimukset. Kansallisen lainsäädännön osalta luovuttamista koskevat säännökset sisältyvät lakiin rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta (456/1970), lakiin rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Suomen ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä (1286/2003), jäljempänä EU-luovuttamislaki, sekä lakiin rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Suomen ja muiden pohjoismaiden välillä (1383/2007), jäljempänä Pohjoismaiden luovuttamislaki.

Sopimuksen sisältö vastaa pitkälti Euroopalaista pidätysmääräystä, joka on saatettu kansallisesti voimaan EU-luovuttamislain. EU-luovuttamislain ja Pohjoismaiden luovuttamislain säännökset ovat monilta osin yh-

teneväiset, joskin Pohjoismaisen luovuttamislain sääntelemä yhteistyö on joiltakin osin pidemmälle menevää kuin mitä sopimus edellyttää. Sopimus (34 artikla) kuitenkin sallii voimassa olevien kahden- tai monenvälisten sopimusten tai järjestelyjen soveltamista sikäli kuin niiden avulla voidaan syventää tai laajentaa sopimuksen tavoitteita ja sikäli kuin ne entisestään yksinkertaistavat tai muuten helpottavat henkilöiden luovuttamista koskevia menettelyjä. Luovuttamiseen Suomen ja muiden pohjoismaiden välillä sovellettaisiin siten jatkossakin Pohjoismaista luovuttamislakia.

Suomen voimassa oleva lainsäädäntö ei ole täysin yhdenmukainen sopimuksen säännösten kanssa. Sopimus on voimaantullessaan suoraan velvoittavaa oikeutta ja sitä sovelletaan ohi kansallisen lainsäädännön. Kuitenkin selvyiden vuoksi erillisenä toimenpiteenä voimassa olevaa kansallista lainsäädäntöä on tarkoituksenmukaista muuttaa sopimusten säännöksiä vastaavaksi, Pohjoismaisen luovuttamislain säännöksiä olisi joiltakin osin täsmennettävä. Lisäksi EU-luovuttamislain ja Pohjoismaisen luovuttamislain säännöksiä olisi muutettava siltä osin kuin säännökset sääntelevät tilanteita, joissa on useampi kuin kaksi osapuolta, eli siltä osin kuin säännökset sääntelevät kauttakuljetusta ja edelleen luovuttamista.

4 Ahvenanmaan toimivalta

Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 5 luvun 27 §:n 23 kohdan mukaan esitettiin,

tuomioiden ja rangaistusten täytäntöönpanoa sekä rikoksentekijän luovuttamista koskevat asiat kuuluvat valtakunnan toimivaltaan.

5 Sopimusten voimaantulon vaikutukset

Sopimuksen voimaantulo ei Suomen osalta muuttaisi merkittävästi rikosoikeudellista yhteistyötä Suomen ja Norjan tai Islannin välillä. Suomessa luovuttamiseen Suomen ja toisen pohjoismaan välillä on tarkoitus myös jatkossa soveltaa Pohjoismaista luovuttamislakia. Sopimuksen voimaantulo kuitenkin helpottaisi ja tehostaisi rikosoikeudellista yhteistyötä Suomen ja Norjan tai Islannin välillä tilanteissa, joissa kyse on edelleen luovuttamisesta tai kauttakuljetuksesta ja kolmantena osapuolena on Euroopan unionin jäsenvaltio, joka ei ole pohjoismaa.

6 Ehdotuksen kansallinen käsitteily ja käsittely EU:ssa

Ehdotuksen kansallista käsittelyä ja käsittelyä EU:ssa on selostettu edellä.

7 Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto suhtautuu myönteisesti siihen, että EU sitoutuu sopimukseen. Neuvosto voi tehdä sopimukseen sitoutumisesta lopullisen päätöksen.